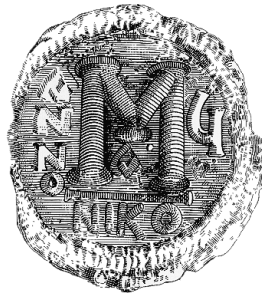

Народна банка на Република Македонија
Дирекција за истражување

Месечна информација

06/2008

јули, 2008 година

СОДРЖИНА

1. ЦЕНИ	3
2. ПЛАТИ	6
3. ЕКОНОМСКА АКТИВНОСТ	8
4. БИЛАНС НА ПЛАЌАЊА	9
5. МОНЕТАРНИ АГРЕГАТИ	13
6. КРЕДИТИ НА БАНКИТЕ	15
7. КАМАТНИ СТАПКИ И ДЕВИЗЕН КУРС	16
СТАТИСТИЧКИ ПРИЛОГ	19

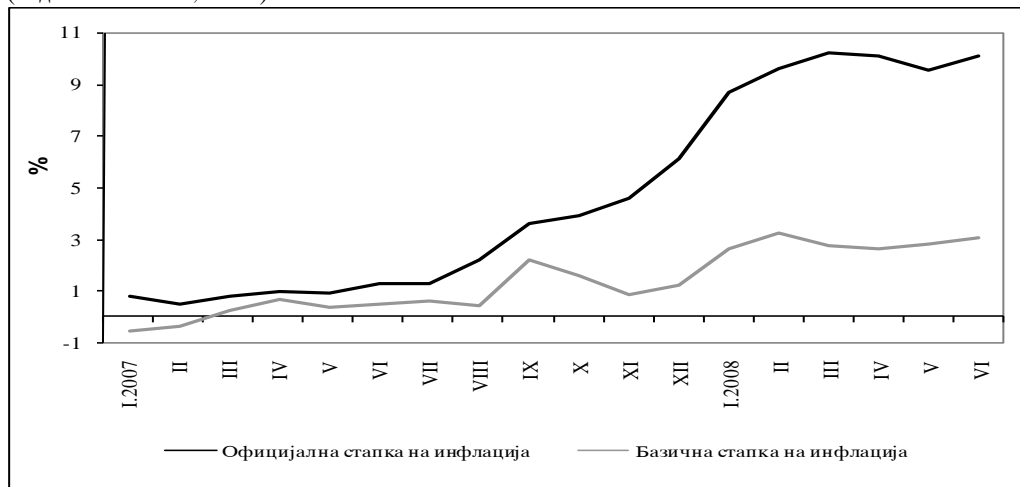
* Месечната информација содржи анализи врз основа на расположливите податоци заклучно со 20.07.2008 година.

1. ЦЕНИ

Општото ниво на **потрошувачките цени** во јуни 2008 година бележи скроман месечен пораст од 0,3%, предизвикан, главно, од повисоките цени на свежото овошје и горивата. Од друга страна, цените на храната продолжија да се намалуваат, најмногу заради месечниот пад кај свежиот зеленчук (одраз на сезонски влијанија), како и намалените цени кај свежото и киселото млеко. Годишната стапка на инфлација во јуни 2008 година бележи мало интензивирање во однос на мајската годишна стапка и изнесува 10,1% (што е на нивото од април). Околу 73% од порастот на цените на годишна основа се должи на повисоките цени на храната, додека придонесот на цените на храната и нафтените деривати заедно достигнува 86,5%. Кумулативната годишна стапка на инфлација во периодот јануари - јуни 2008 година изнесува 9,7% (заклучно со мај, 9,6%).

Доколку се исклучи влијанието на исхраната и енергијата, годишната **базична стапка на инфлација** во јуни забележа мал пораст од 0,2 п.п. во однос на нивото во мај, со што достигна 3,0%. Интензивирањето на базичната инфлација, главно, се должи на повисоките цени на храната во угостителските објекти, на пијалациите, обувките, трошоците за стан и на сообраќајните средства.

Графикон 1
Остварена и базична инфлација
(годишни стапки, во %)

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија и Народна банка на Република Македонија.

Остварената стапка на инфлација во јуни е пониска од очекуваната (според априлската симулација¹), што се должи на пониските остварувања кај храната. Во наредните месеци се очекува нивото на цените на храната континуирано да опаѓа на месечна основа, така што се очекува годишната инфлација на крајот на третиот квартал да биде пониска. Сепак, како главен ризик во поглед на инфлацијата останува неизвесноста околу натамошниот пораст на цената на нафтата на

¹ Во април 2008 година, во макроекономските проекции направени во ноември 2007 година беа вклучени најновите макроекономски податоци, со цел согледување на нивните можни влијанија до крајот на годината.

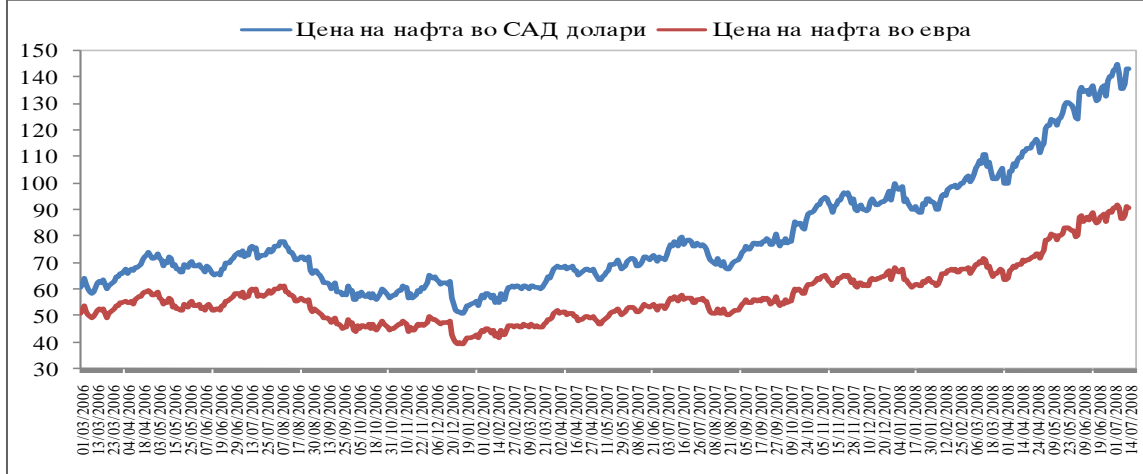
светските берзи и нејзините влијанија врз домашните цени, како и движењето на цените на храната.

Галопирачкиот раст на **цената на суровата нафта** на светските берзи продолжи и во јуни, кога просечната цена на нафтата од типот „брент“ изнесуваше 132,3 САД-долари за барел, што е повисоко од просечната цена во мај за 7,8%, а повисоко од јуни 2008 година за 86,2%. Рекордното зголемувањена цената на нафтата услови годишен пораст на домашните цени на нафтените деривати за 27,9%, што придонесе со 1,1 процентен поен кон стапката на инфлација. Растот на цената на нафтата продолжи со слична динамика и на почетокот на јули кога беше надмината границата од 145 САД-долари за барел, при што просечната цена за периодот 23 јуни - 4 јули беше повисока од претходните две недели за 4%. Факторите коишто придонесоа за овој пораст се геополитичките тензии што преовладуваат на Блискиот Исток, повторниот рекорден пад на вредноста на САД-доларите во однос на еврото, нуклеарните ракетни тестови спроведени од страна на Иран, континуираните немири во Нигерија, како и штрајкот на вработените во нафтента индустрија во Бразил². Зголемената цена на суровата нафта, и покрај депрецијацијата на доларот во овој период за 1,2% во однос на денарот, влијаеше Регулаторната комисија за енергетика да ги зголеми рафинериските цени на дериватите за 3,68%, а малопродажните цени за 3,01% (на седницата одржана на 07.07.2008 година).

Во последниот двонеделен период (07 - 17 јули 2008 година) се забележува мало намалување на цената на нафтата (0,8%) поради извештајот на ОПЕК, каде се предвидува побавен раст на глобалната побарувачка за нафта за следната година, како и зголемените залихи на нафта во САД. Имајќи ги предвид ваквите движења на цените на нафтата во изминатите две недели, во услови на апрецијација на денарот во однос на САД-доларите за 0,5%, Регулаторната комисија за енергетика ги намали домашните цени на нафтените деривати на 21.07.2008 година (рафинериските цени во просек за 2,03%, а малопродажните цени за 1,37%).

² „Асошијетед прес“, АФХ, „Ројтерс“, „Блумберг“, АФП (Associated Press, AFX, Reuters, Bloomberg, AFP).

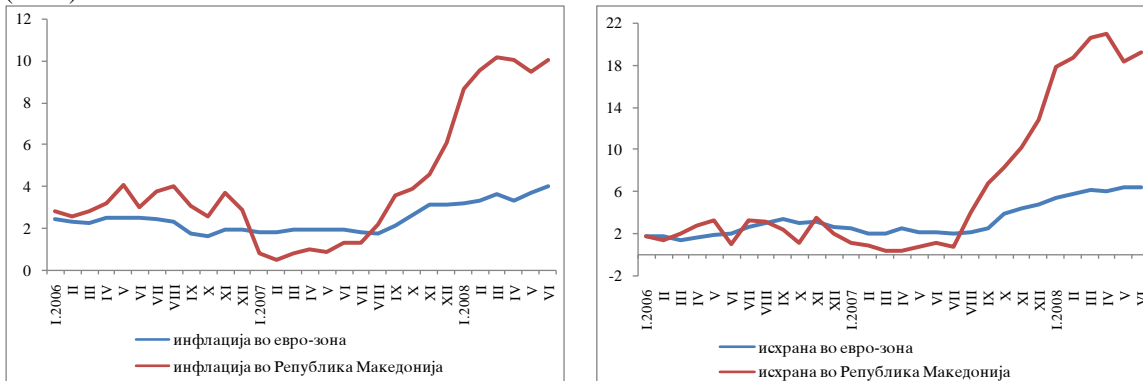
Графикон 2
Движење на цената на нафтата „брент“

Извор: Управа за информации за енергетиката (The Energy Information Administration) - Агенција за статистика при Министерството за енергетика на САД.

Интензивирањето на годишната стапка на инфлација во евро-зоната продолжи и во јуни 2008 година³ кога таа достигна рекордно ниво и изнесуваше 4,0%. Ваквата динамика на годишната инфлација беше условена од порастот на цените на нафтните деривати и нафтата за домаќинства, повисоките цени на храната (млечните производи, житните производи), плинот и трошоците за авиотранспорт, предизвикани од глобалниот тренд на пораст на цените на овие добра. Од друга страна, беа регистрирани дефлаторни движења како последица на намалените цени на облеката, трошоците за одржување автомобили, телекомуникациските услуги и намалените трошоци за рента.

Графикон 3
Годишни стапки на инфлација и исхрана во евро-зоната и во Македонија (во %)

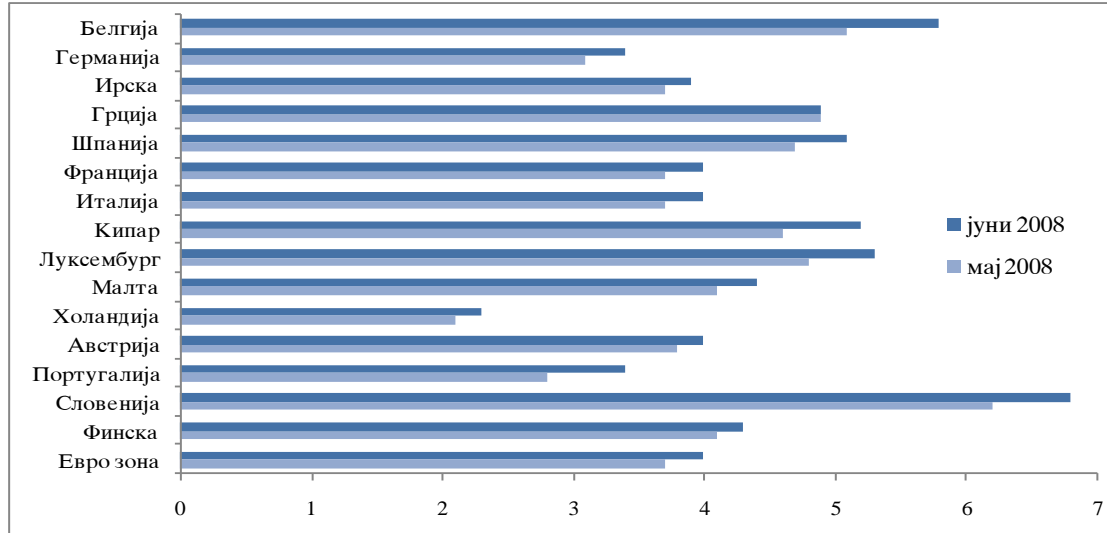
Извор: ЕУРОСТАТ и Државен завод за статистика на Република Македонија.

Годишната стапка на инфлација од 4% во јуни е резултат на засилениот годишен раст на цените кај повеќето земји од евро-зоната. Така, најевидентно зголемување на годишната инфлација во јуни 2008 година во однос на остварената во мај 2008 година е забележано во Белгија, Португалија и во Словенија. Највисока

³ Процент податок.

стапка на инфлација и натаму бележи Словенија, додека најмал пораст на цените е забележан во Холандија.

Графикон 4
Годишни стапки на инфлација, по земји
(во %)

Извор: ЕУРОСТАТ.

2. ПЛАТИ

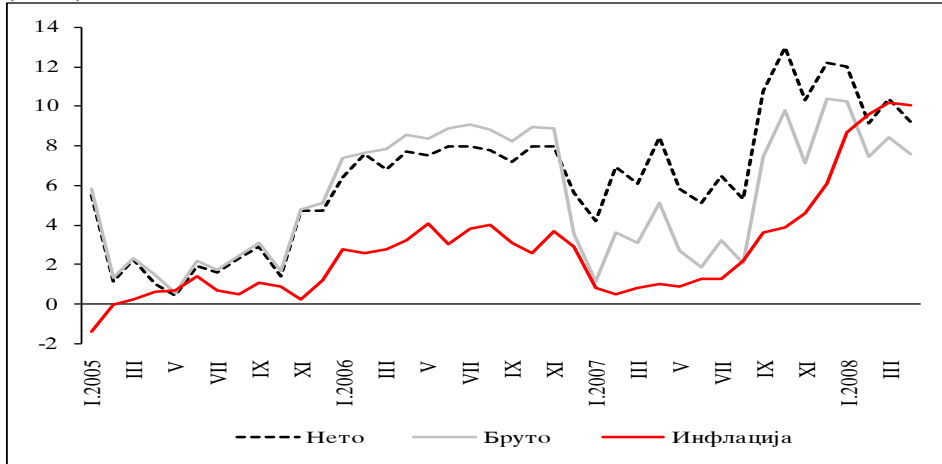
Просечните *нето и бруто-плати*⁴ во април беа повисоки од *претходниот месец* за идентични 0,5%, што, во услови на месечна инфлација во април од 0,4%, значи реален пораст од 0,1%. Споредено со соодветниот месец од *претходната година*, нето и бруто-платите бележат реален пад од 0,8%, односно 2,3%, што се должи на повисоката годишна инфлација во април (10,1%) од номиналниот пораст кај платите (9,2% и 7,5%, соодветно).⁵ Регистрираниот номиналниот пораст на платите на годишна основа главно го одразува ефектот од зголемувањето на платите во последниот квартал на 2007 година.

⁴ Податоците се однесуваат на *исплаќениите* плати во месецот, независно за кој месец се однесуваат.

⁵ Разликата во стапките на раст на нето и бруто-платата се должи на намалувањето на стапката на персонален данок на доход, од 12% на 10%, во јануари 2008 година.

Графикон 5

Годишни стапки на раст кај платите и трошоците на живот (во %)

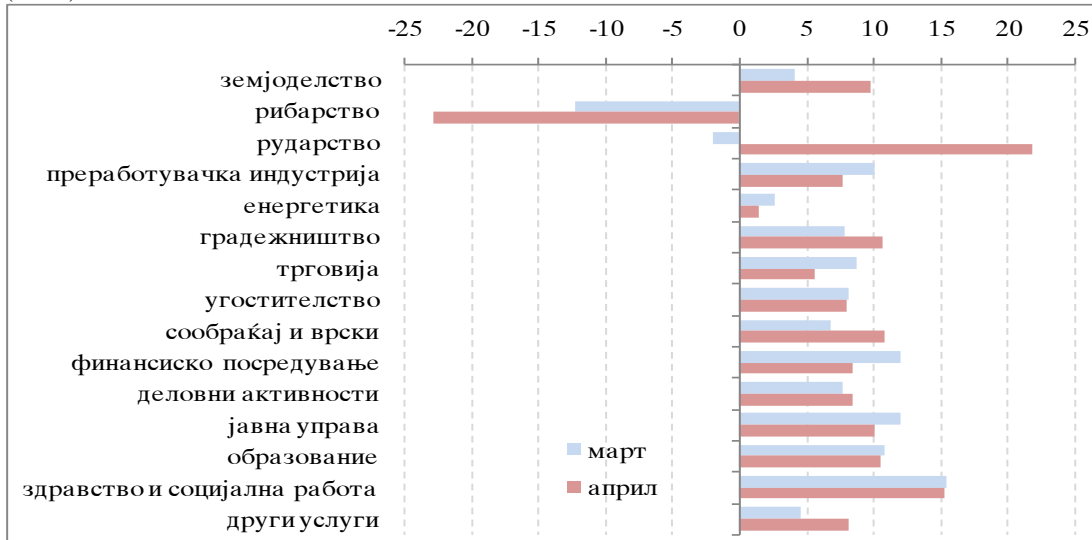

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Најголем годишен пораст кај просечната *исцлаиена* нето-плата во април има кај *рударството* (21,8%), што, со оглед на падот на платите во оваа дејност во март, говори дека ваквите осцилации можно е да се должат на пренесувањето на исплатата на дел од платите од март во април. Карактеристично за април е и зголемениот пад на платите во *рибарството* (23%), како и порастот на платите во *земјоделството* (9,7%).

Графикон 6

Годишен раст на просечната нето-плата, по сектори (во %)

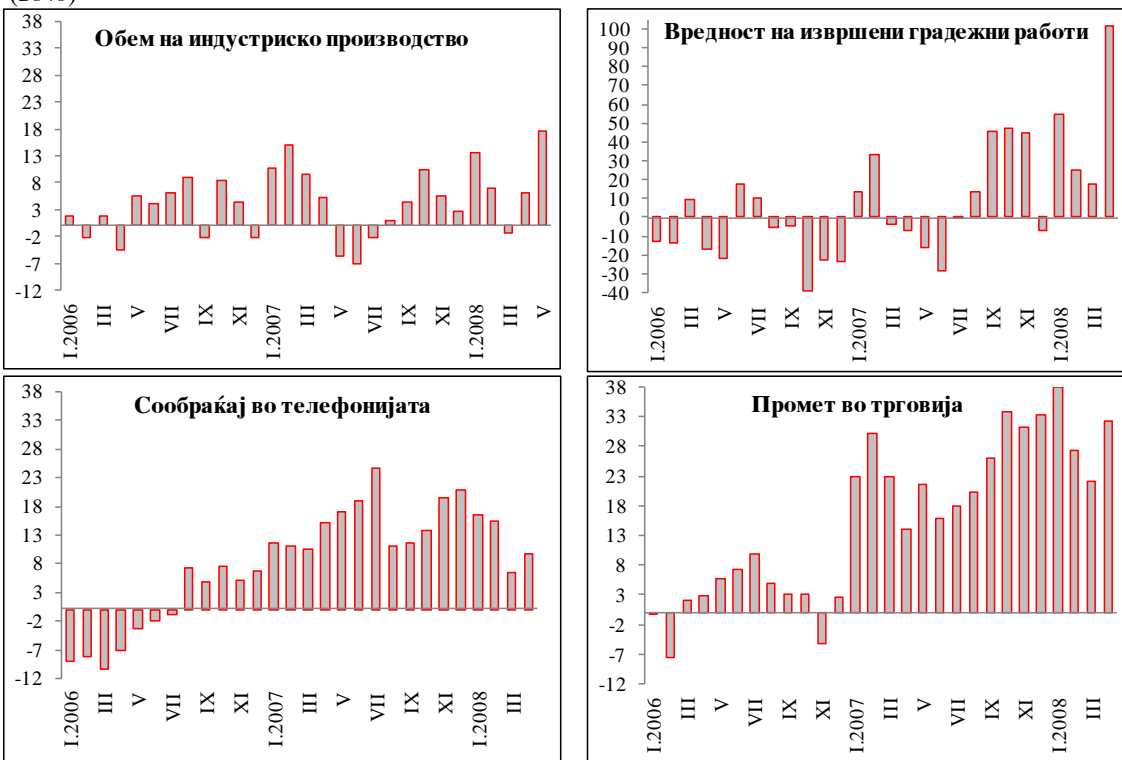
Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

3. ЕКОНОМСКА АКТИВНОСТ

По малото забавување на растот од претходните два месеца, економската активност во април повторно расте интензивно: во однос на претходниот месец, трговијата и градежништвото бележат пораст од 5,4% и 67,7%, додека телекомуникациите бележат минимален пад од 0,1%⁶. Анализирани на годишна основа, прометот во трговијата е зголемен за 32,3%, сообраќајот во телефонијата за 9,7%, а извршените градежни работи се зголемени двојно. Високиот пораст кај градежништвото првенствено е одраз на повторното започнување со работа на две значајни претпријатија⁷, како и на поинтензивната градба на патишта во земјата.

Графикон 7

Годишни стапки на раст во одделни сектори од економијата (во%)

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Солидните остварувања на македонската економија во второто тримесечје на 2008 година се надополнети со движењата кај индустриското производство во мај, чиј обем е зголемен за 6,3% во споредба со април⁸, а дури за 17,7% во споредба со мај 2007 година, што е највисока стапка на раст во последните пет години. Исклучителната стапка на раст делумно е одраз на ниската споредбена основа од претходната година, кога индустриското производство во мај имаше пад од 5,8% (главно заради ниското производство на нафтени деривати, во услови на ремонт на нафтената рафинерија и проблеми со извозот во Косово). Кај рударството, продолжува трендот на пораст (годишен раст во мај од 8,8%), а кај производството

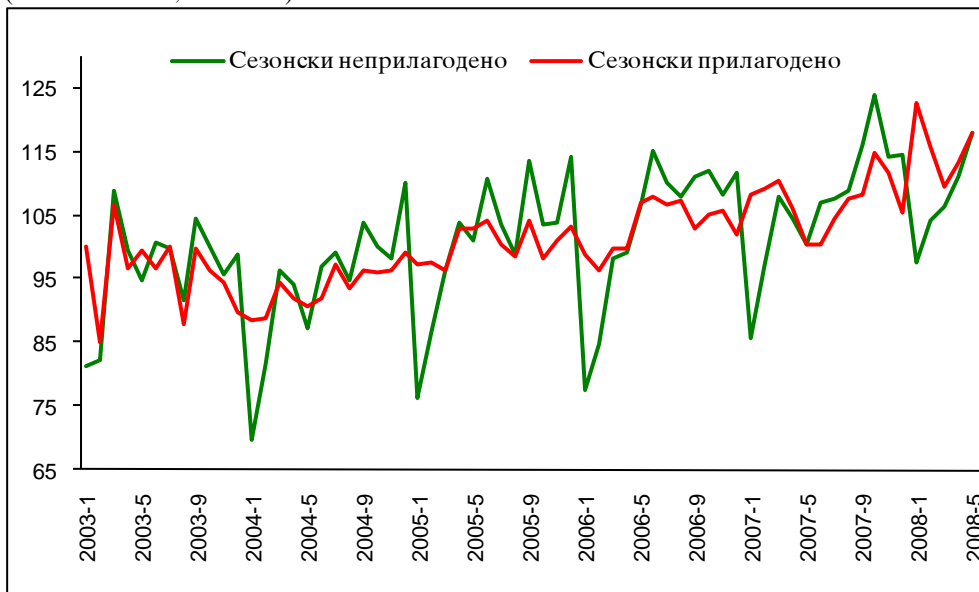
⁶ Кај податоците прилагодени за сезонските влијанија, растот кај трговијата, телекомуникациите и градежништвото изнесува 3,4%, 7,6% и 41,4%, соодветно.

⁷ Станува збор за градежни фирми, каде имаше привремен застој во работењето, заради реструктурирање.

⁸ Според податоците прилагодени за сезонските влијанија, растот изнесува 4,1%.

на енергија е регистриран умерен годишен пораст во мај од 3,4% (иако кумулативно, регистриран е пад од 1%). Двигател на годишниот раст на индустриското производство е *преработувачкиот сектор*, каде што петнаесет од дваесетте индустрии имаат пораст на производството (сочинувајќи 73,6% од производството на овој сектор). Најзначаен е порастот кај индустријата за *нафтени деривати*, каде што петкратниот пораст на производството во мај е одраз на ниската споредбена основа од претходната година. Од останатите индустрии, значајно зголемување на производството бележат индустријата за основни метали, индустријата за електрични машини и апарати, печатењето, прехранбената и тутунската индустрија, а повторно намалување има кај производството на текстил и облека. Со тоа, кумулативниот пораст на индустриското производство во периодот јануари - мај 2008 година изнесува 8,3%. Остварувањата на индустријата (во периодот април - мај) и другите сектори во економијата (април) укажуваат на остварување на проектираната стапка на БДП за вториот квартал од околу 5%.

Графикон 8
Индекс на индустриско производство
(месечни нивоа, 2005=100)

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија и пресметки на Народна банка на Република Македонија.

4. БИЛАНС НА ПЛАЌАЊА

Во првите четири месеци од 2008 година, **дефицитот на тековната сметка** достигна 257,9 милиони евра, наспроти 40,7 милиони евра суфицит во истиот период на 2007 година. Ова значајно продлабочување на дефицитот на тековната сметка се должи на зголемениот трговски дефицит и пониските нето-приливи од приватни трансфери (придонес од 72,8% и 19,9%, соодветно). Капитално-финансиската сметка регистрира нето-приливи од 265,3 милиони евра, од кои 66,3% се од директни инвестиции. Кај портфолио-инвестициите, на нето-основа се регистрирани одливи од 12,7 милиони евра.

Во април 2008 година, во тековната сметка на билансот на плаќања е забележан дефицит од 69,2 милиона евра. Во насока на остварување на дефицитот делуваат сите компоненти на тековната сметка (пред сè продлабочениот трговски дефицит), со исклучок на приватните трансфери како суфицитна категорија. До крајот на вториот квартал на 2008 година, дефицитот на тековната сметка според априлската симулација се очекува да изнесува 155,4 милиони евра (за разлика од проектираниот дефицит според ноемвриската проекција од 79 милиони евра, кој се очекува да се натфрли).

Приливите врз основа на приватни трансфери во април 2008 година изнесуваат 71,3 милиони евра на нето-основа, од кои 64,1% претставуваат нето-приливи од менувачкото работење. Последните податоци на менувачкиот пазар укажуваат на постепено подобрување на движењата. Така, нето-откупот на менувачкиот пазар во јуни 2008 година бележи годишна стапка на намалување од 4,3%, наспроти 7,2% во претходниот месец. На кумулативна основа, во првата половина на 2008 година е остварен нето-откуп од 252,2 милиона евра, што претставува пад од 22,6% во однос на истиот период на 2007 година. Притоа, споредбата на остварениот износ во второто тримесечје на 2008 година (152,6 милиони евра) со иницијалната проекција од ноември 2007 година укажува на потфрлање под проекцијата, која предвидуваше стапка на годишен пораст од 2%. Наспроти тоа, споредбата со априлската симулација покажува дека остварувањето ја надминува проекцијата за речиси 10%, во услови на остварена стапка на пад од 13,8% за разлика од проектираната стапка на пад од 22%.

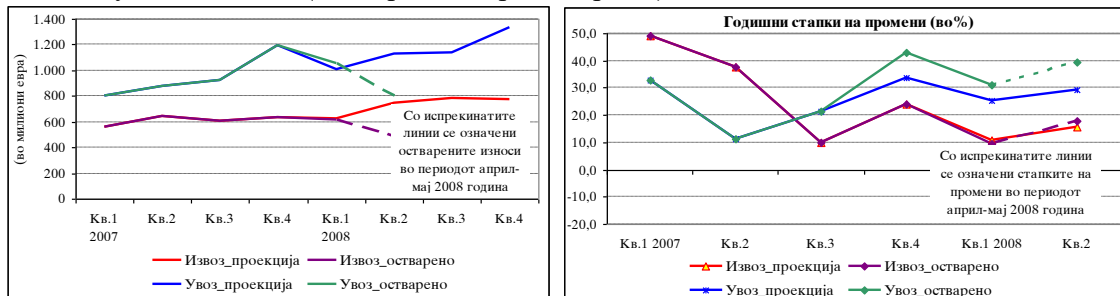
Во подбилансот на услуги, во април се остварени нето-одливи од 2,5 милиони евра, кои главно произлегуваат од нето-одливите врз основа на транспортните услуги. Притоа, до крајот на вториот квартал се очекува остварување на суфицит од 18 милиони евра, односно 2,5 милиони евра, според априлската симулација и ноемвриската проекција, соодветно. Истовремено, и подбиланост на доход делуваше во насока на остварување дефицит на тековната сметка, при што забележа нето-одливи од 2 милиона евра, кои произлегоа од нето-одливите врз основа на доход од директни инвестиции, како и платената камата врз основа на користени заеми, делумно неутрализирани со нето-приливите од надомест за вработени. Притоа, според априлската симулација, до крајот на второто тримесечје, кај оваа ставка се проектира остварување на дефицит од 65,1 милион евра (вклучувајќи исплаќање на дивидендите од „Телеком“ кон странските инвеститори), додека според ноемвриската проекција се очекува остварување на суфицит од 12 милиони евра. Со оглед дека заклучно со крајот на јуни, дивидендата на „Телеком“ за странскиот инвеститор не се одлеа во странство, коригираното очекувано салдо на категоријата доход, нето, на крајот на јуни би бил суфицит од 5,8 милиони евра (наместо дефицит од 65,1 милион евра).

Во април 2008 година, во капитално-финансиската сметка на билансот на плаќања се остварени нето-приливи од 51 милион евра, кои главно се должат на нето-приливите врз основа на директни инвестиции и трговски кредити. Остварените нето-приливи во капитално-финансиската сметка се во рамките на проекцијата за вториот квартал и се очекува да достигнат 155,4 милиони евра, односно 159,2 милиона евра според априлската симулација и ноемвриската проекција, соодветно. Кај директните инвестиции, во четвртиот месец од 2008 година се остварени нето-приливи од 33 милиони евра, што претставува 66%, односно 51%

од проектираниот износ за кварталот во април 2008 година и ноември 2007 година, соодветно, поради што е можно натфрлање кај оваа категорија. Кај портфолио-инвестициите се забележани нето-одливи од 4,4 милиони евра, што се потврдува со податоците од тргувањето на „Македонската берза“ за април 2008 година, каде што учеството на странските инвеститори на страната на продажбата е поголемо од она на страната на купувањето (35,94% и 53,49%, соодветно). Според последните расположливи податоци од „Македонската берза“, во мај и јуни 2008 година има мало подобрување, односно поголемо учество на странските инвеститори на страната на купувањето во однос на страната на продажбата. Така, во јуни, на страната на купувањата на берзата нерезидентите учествувале со 42,75%, а на страната на продажбите, со 32,94%. Меѓутоа, анализирано во рамки на второто тримесечје, и покрај ваквите поволни движења во мај и јуни, учеството на странските инвеститори на страната на продажбата (41,65%) е поголемо од она на страната на купувањето (37,18%), што укажува на потфрлање под проекцијата со која се очекува остварување на нето-приливи од портфолио-инвестиции.

Во мај 2008 година, во надворешнотрговската размена беше остварен дефицит од 153,9 милиони евра, во услови на побрз годишен пораст на увозот во однос на извозот (од 48% и 22,2%, соодветно), што претставува зголемување на дефицитот за 2,3 пати во споредба со мај 2007 година. Притоа, најголем придонес кон порастот на увозот имаат зголемениот увоз на енергенти и на железо и челик и нивни производи (37,7% и 22,1% соодветно), што е одраз на увозната зависност на македонскиот извоз и на значајниот годишен пораст на цените и количините на енергентите. Кај увозот на суровата нафта, која има најголемо учество во увозот на енергенти, е регистриран ценовен пораст од околу 55%, додека количинскиот пораст од 3,5 пати се должи на ниската споредбена основа од 2007 година⁹. Од останатите категории на производи, позначен придонес има повисокиот увоз на возила, електрични машини, опрема и руди (вкупен придонес од 22%). На страната на извозот, зголемениот извоз на минерални горива има придонес од речиси 45% кон порастот на вкупниот извоз, при пораст на извозните цени за 76,2% и исклучителен пораст на извезените количини од 6,5 пати (од истите причини како и кај увозот на нафта). Потоа следуваат зголемениот извоз на руди, производи од железо и челик и тутун (вкупен придонес од 30,2%), додека извозот на железо и челик бележи забавена годишна стапка на намалување (од 3,2%, наспроти 5,7% во претходниот месец).

Графикон 9
Извоз и увоз на стоки (остварено и проектирано)

Извор: Народна банка на Република Македонија.

⁹ Во мај 2007 година беше забележан помал увоз и извоз на нафта и нафтени деривати заради воведувањето нови еколошки стандарди на пазарот на нашиот најголем увозник - Косово, како и заради привремениот застој на производството поради годишен ремонт на домашната нафтена рафинерија во текот на мај.

Трговскиот дефицит остварен во периодот април - мај 2008 година упатува на натфрлање на проекцијата од ноември 2007 година и симулацијата од април 2008 година, при што процентот на остварување на предвидениот износ е 76% и 80%, соодветно. Имено, споредбата со симулацијата од април 2008 година за вториот квартал на 2008 година укажува на остварување на извозот во рамки на проекцијата (остварување од 66%), додека увозот е малку над проектираниот износ (остварување од 71%). Во однос на проекцијата од ноември 2007 година, остварените износи на извозот и увозот во овие два месеца од вториот квартал на 2008 година упатуваат на повисоки остварувања од проектираните (остварено е 72% и 74% од проектираното). Меѓутоа, при споредба со ноемвриската проекција, позначајно отстапување бележиме и кај увозот на енергенти, што се должи на пониската проектирана цена на нафтата во однос на актуелната. Притоа, понатамошниот пораст на цената на нафтата на светските берзи, при истовремен пад на цената на никелот, упатуваат на ризик од влошување на условите за размена и поголем трговски дефицит од предвидениот.

На кумулативна основа, во периодот јануари - мај 2008 година, вкупната надворешнотрговска размена се зголеми за 25,7% во однос на истиот период на 2007 година, во услови на побрз раст на увозот од извозот. Имено, порастот на увозот од 34,6% во најголем дел произлезе од зголемениот увоз на енергенти (придонес од 38,8%), а потоа следуваат увозот на железо и челик и нивни производи, возила, електрични машини и опрема. Извозот во првите пет месеци на 2008 година забележа годишен пораст од 13%, при што зголемениот извоз на нафтени деривати и руди имаат најголем придонес кон порастот (31,3% и 24,2%, соодветно), како и извозот на производи од железо и челик и облека и текстил. Притоа, речиси тројно повисоката стапка на раст на увозот од извозот на стоки доведе до продлабочување на трговскиот дефицит (на годишна основа за 86,7%), кој достигна вредност од 753,2 милиона евра во периодот јануари - мај 2008 година.

Табела 1

Цени на метали

	2006	2007	април-јуни 2007	јули-септ 2007	окт-дек 2007	јан-март 2008	април-јуни 2008	април 2008	мај 2008	јуни 2008
<i>САД долари за унци</i>										
Злато	604,3	696,7	667,4	681,1	788,0	926,8	896,0	909,7	888,7	889,5
<i>САД центи за унци</i>										
Сребро	1156,9	1.341,3	1335,8	1273,2	1423,5	1764,7	1720,0	1751,1	1704,9	1704,0
<i>САД долари за метрички џон</i>										
Ладновалани челични лимови	693,8	650,0	650,0	650,0	650,0	762,5	900,0	800,0	800,0	1100,0
Топловалани челични лимови	600,0	550,0	550,0	550,0	550,0	700,0	833,3	750,0	750,0	1000,0
<i>САД долар за метрички џон</i>										
Никел	24.254,4	37.229,8	48.054,8	30.205,2	29.219,2	28.956,8	25.682,4	28.763,2	25.735,0	22.549,0

Извор: Светска банка.

Во јуни 2008 година, цените на металите на светските берзи се движеа главно врз основа на информациите за движењето на американскиот долар во однос на еврото, цената на нафтата и очекувањата околу каматната стапка на САД, како и на информациите за нивната понуда и побарувачка. Притоа, цените на металите реагираа различно, така што златото и сребротостанаа релативно стабилни во однос на претходниот месец, цените на челичните лимови се зголемија, додека никелот и понатаму бележи месечен пад (од 12,4%), што се должи на понатамошната слаба побарувачка и на очекуваниот висок пораст на понудата.

5. МОНЕТАРНИ АГРЕГАТИ

Во јуни 2008 година, **примарните пари**¹⁰ забележаа пораст од 22% на годишна основа (16% во претходниот месец), при регистриран пораст кај двете компоненти. Така, готовите пари во оптек на годишна основа се повисоки за 2,1%, додека годишниот раст на вкупните ликвидни средства на банките изнесува 41,8%. На месечна основа, примарните пари се повисоки за 9,4%, што во услови на намалена побарувачка на готови пари (за 1,4%), во целост се должи на повисокото ниво на вкупни ликвидни средства на банките (за 18,7%). Анализирани од аспект на тековите на креирање и повлекување ликвидност, месечниот пораст на примарните пари во најголем дел се должи на реализираниот нето-откуп на девизи на девизниот пазар од страна на НБРМ. Креирањето ликвидност се изврши преку монетарните инструменти и нето-позицијата на државата кај НБРМ.

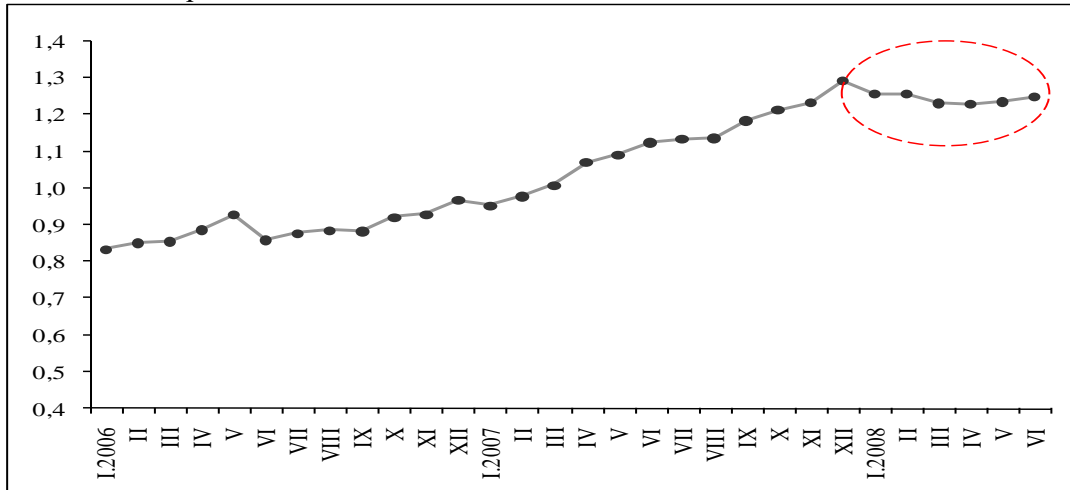
На 15.07.2008 година беше донесен Ребаланс на Буџетот за 2008 години, во чии рамки буџетскиот дефицит го задржува нивото од 1,5% од планираниот БДП за 2008 година. Од аспект на финансирањето, предвидени се повисоки приливи врз основа на приватизации и концесии, што генерира понизок одлив од сметката на државата кај НБРМ во однос на иницијалната (ноемвриска) проекција (1.297 милиони денари, наспроти 3.380 милиони денари).

Споредбата со крајот на претходната година покажува пораст на примарните пари од 3,4% (јуни 2008 / декември 2007 година). Ваквата состојба во најголем дел се должи на креираната ликвидност преку државните записи за монетарни цели (чие ниво постепено се намалуваше и во јуни е сведено на нула), а придонес во оваа насока имаше и нето девизната актива на НБРМ. Благајничките записи и нето-позицијата на државата кај НБРМ, на кумулативна основа, делуваа во насока на повлекување ликвидност. Во однос на ноемвриската проекција за крајот на вториот квартал, примарните пари бележат умерено негативно отстапување од 0,4%. Притоа, во услови на пониска нето девизна актива и повисока нето-позиција на државата кај НБРМ од проектираната, ваквата состојба го одразува ефектот од делувањето на монетарните инструменти. Во однос на априлската симулација, остварените движења кај основите категории од прегледот на НБРМ се во рамките на очекуваното, со мали отстапувања, кои генерираа повисоко ниво на примарни пари од проектираното за 3,3%.

Во јуни 2008 година, **вкупните депозити на банките (без депозитните пари)** остварија месечен пораст од 1.358 милиони денари, или за 1%. Притоа, за разлика од претходните пет месеци, кога доминира штедењето во странска валута, во јуни, придонесот на денарските и девизните депозити во порастот на вкупните депозити беше речиси избалансиран. Анализата на секторската структура покажува месечен пораст на депозитите на населението од 1,4% (0,5% во претходниот месец), при истовремено минимално намалување на депозитите на корпоративниот сектор од 0,1% на месечна основа. Порастот на вкупните депозити на населението и натаму е под доминантно влијание на депозитите во странска валута (со придонес од 78,9% кон месечниот пораст на вкупните депозити). Сепак, денарските депозити на населението во јуни се зголемија за 0,7%, што е највисока стапка на месечен раст од почетокот на 2008 година.

¹⁰ Ја вклучува задолжителната резерва на девизни депозити. Без оваа компонента, годишниот раст на примарните пари во јуни 2008 година изнесува 19,9%.

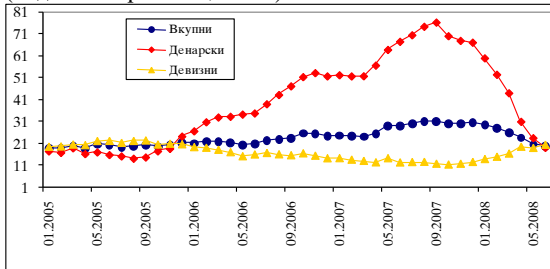
Графикон 10
Сооднос денарски* - девизни депозити

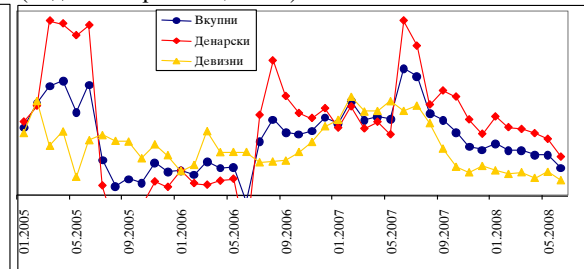
*Ги вклучува и депозитните пари.
Извор: Народна банка на Република Македонија.

На годишна основа (јуни 2008 година / јуни 2007 година), депозитите на населението и на претпријатијата се повисоки за 20% и 13,4%, соодветно. Кај вкупниот депозитен потенцијал продолжи трендот на забавување на динамиката на годишниот раст. Така, годишната стапка на раст на вкупните депозити на приватниот сектор кај банките во јуни 2008 година изнесува 18,7% (наспроти 21,2% во претходниот месец), при регистриран годишен раст на денарските и на девизните депозити од 21% и 16,8%, соодветно (26,8% и 16,8%, соодветно, во мај 2008 година).

Графикон 11
Депозити на население
(годишна промена, во %)

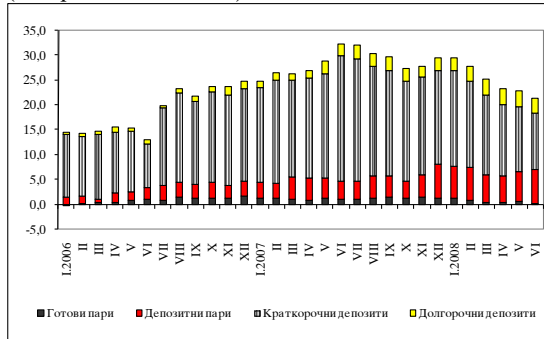
Депозити на претпријатија
(годишна промена, во %)

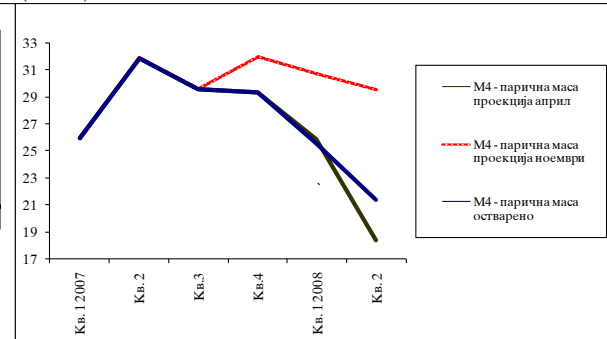
Извор: Народна банка на Република Македонија.

Во вакви услови, во јуни 2008 година, во однос на истиот месец од претходната година, **најшироката парична маса M4** е повисока за 21,4% (22,9% во мај 2008 година) и во однос на ноемвриската проекција за крајот на вториот квартал бележи негативно отстапување од 8,1 процентен поен. Од аспект на априлската симулација, годишната стапка на раст на најшироката парична маса во јуни 2008 година е повисока од проектираната за крајот на вториот квартал за 3 процентни поени, при нереализирана претпоставка за исплата на дивидендата на „Телеком“ кон државата и репатријација на заостанатата дивиденда кон странскиот инвеститор.

Графикон 12
Парична маса М4
Придонес во годишниот пораст
(во процентни поени)

Годишни стапки на раст
(во %)

Извор: Народна банка на Република Македонија.

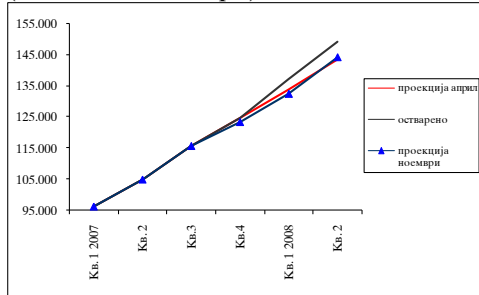
Согласно со прелиминарните податоци за првите десет дена од јули, депозитната база на банкарскиот сектор се зголеми за 0,5% во однос на крајот на јуни 2008 година, при што трансакциските депозити се намалија за 4,6%, денарските орочени депозити забележаа пораст од 0,4%, додека девизните се повисоки за 0,5%.

6. КРЕДИТИ НА БАНКИТЕ

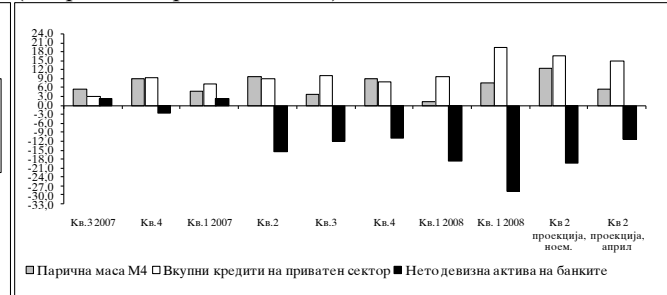
Во јуни 2008 година, кредитната експанзија на банките се одвиваше со поинтензивизирана динамика во однос на претходниот месец. Имено, **вкупните кредити на банките кај приватниот сектор** забележаа месечен пораст од 3%, наспроти 2,1%, колку што изнесуваше порастот во мај 2008 година. Притоа, и покрај повисоката стапка на раст на кредитите пласирани кај населението (3,3%, наспроти 2,8% раст на корпоративните кредити), доминантен придонес во порастот на вкупните кредити на месечна основа имаат кредитите на претпријатијата. Така, 56,1% од растот на вкупните кредити во јуни се должат на повисокото ниво на кредити на претпријатијата, главно пласирани во форма на денарски кредити (вклучувајќи ги и денарските кредити со девизна клаузула), за разлика од претходниот месец, кога 61,9% од месечниот раст беа објаснети преку зголемениот обем на кредитирање на населението.

Во согласност со ваквите движења, вкупните кредити на банките кај приватниот сектор во јуни 2008 година забележаа годишна стапка на раст од 42,1% (наспроти 43,4% во мај), што укажува на мало забавување на динамиката на раст. Притоа, доминантна компонента во порастот на вкупните кредити и понатаму претставуваат корпоративните кредити, чиј придонес во годишниот пораст се задржа на нивото на просечниот годишен раст реализиран во првите пет месеци од годината (од околу 51,5%). Обемот на кредитни пласмани насочени кон населението се зголеми за 54,5% (наспроти 56% во мај 2008 година), додека корпоративните кредити забележаа стапка на раст од 34,7%. Во однос на проекцијата за вториот квартал (од ноември 2007 година), вкупните кредити на банките се повисоки за 3,5%, додека во однос на априлската симулација, кредитните пласмани се над проектираните вредности за 3,8%. Согласно со прелиминарните податоци, во првата декада од јули е регистриран мал пораст на кредитната активност на банките.

Графикон 13
Кредити на приватен сектор
(во милиони денари)

Извори на финансирање
(квартални промени, во %)*

*Остварувањето за јуни и проекциите за вториот квартал се кумулативни промени од почетокот на годината.
Извор: Народна банка на Република Македонија.

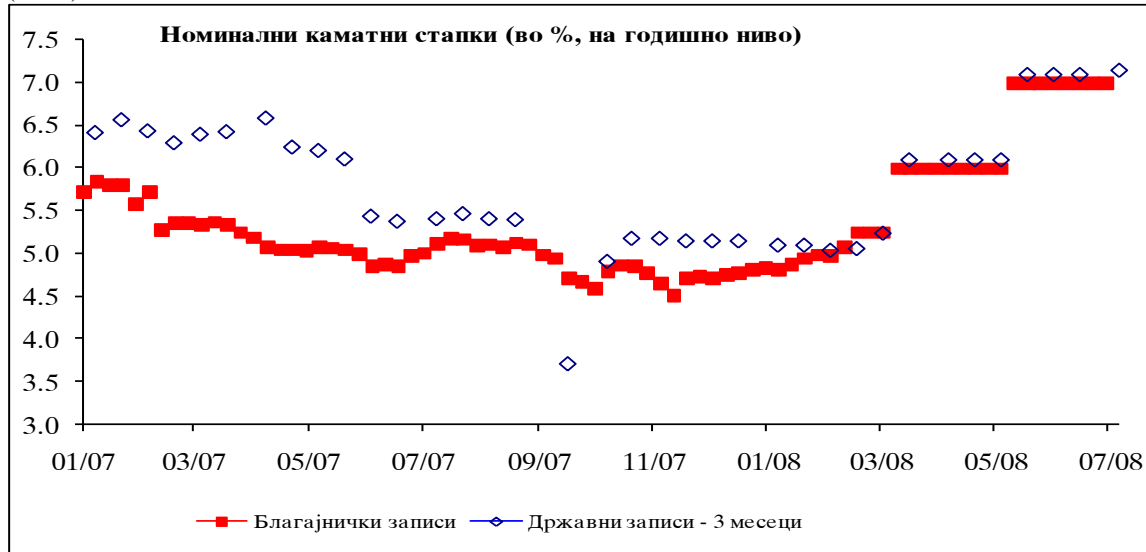
Во јуни 2008 година, **нето девизната актива на банките** забележа значителен месечен пад од 2.397 милиони денари, односно 17,9%, при регистриран пораст на девизните обврски (за 1.002 милиона денари, или 4,9%) и пад на девизните средства (за 1.395 милиони денари, или 4,1%). Во однос на крајот на 2007 година, нето девизната актива на банките е пониска за 4.457 милиони денари, или за 28,9%.

7. КАМАТНИ СТАПКИ И ДЕВИЗЕН КУРС

Во периодот 01.07. - 16.07.2008 година се одржаа три аукции на благајнички записи, при тендер со износи и каматна стапка од 7%, при што од банкарскиот сектор се повлекоа ликвидни средства во износ од 1.034 милиони денари. Со состојба на 11.07.2008 година, бруто девизните резерви изнесуваат 1.547 милиони евра и во однос на крајот на 2007 година остварија пораст за 15,7 милиони евра.

На 08.07.2008 година, се одржаа аукции на тримесечни и шестмесечни државни записи при тендер со износи (ограничена цена), при што Министерството за финансии ги зголеми каматните стапки на 7,15% и 7,3%, соодветно (наспроти 7,1% и 7,2%, соодветно, на последните аукции). Со ова зголемување, каматните стапки на шестмесечните и дванаесетмесечните државни записи се сведоа на исто ниво. Просечната меѓубанкарска каматна стапка во билатералните тргувања на банките во периодот 01 - 16.07.2008 година во просек изнесуваше 4,38% за зајмувања на еден ден, што претставува намалување во однос на просекот во јуни (од 4,44%).

Графикон 14
Каматни стапки
(во %)

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Во доменот на каматната политика на банките, во мај 2008 година не се забележани позначајни поместувања. Просечната пондерирана каматна стапка на денарските кредити за сите рокови и сектори се задржа на истото ниво како и во претходниот месец и изнесува 9,6%, додека просечната пондерирана каматна стапка на денарските депозити за сите рокови и сектори се зголеми за 0,2 процентни поена и изнесува 5,7%. Просечните пондерирани каматни стапки на девизните кредити и депозити во однос на претходниот месец се зголемија за 0,1 процентен поен и изнесуваат 8,1% и 2,3%, соодветно.

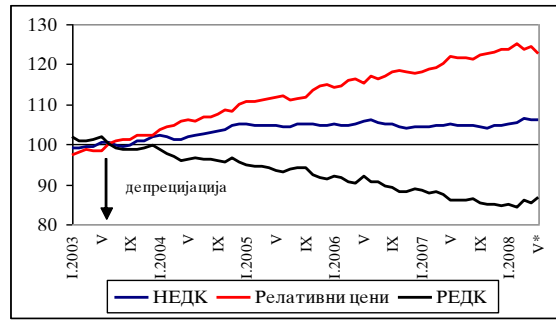
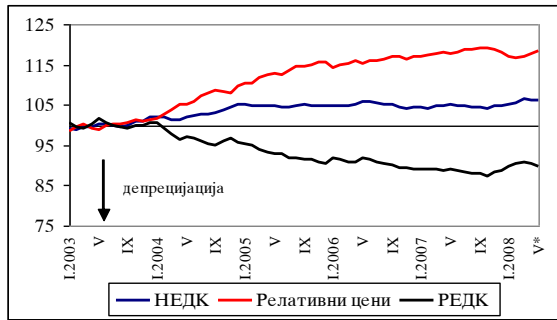
Индексот на **реален ефективен девизен курс на денарот** дефлациониран со индексот на трошоците на живот во мај 2008 година забележа депрецијација од 0,7% на месечно ниво, што е резултат на повисокиот месечен пораст на странските цени во однос на домашните цени, во услови на мала апрецијација на номиналниот ефективен девизен курс на денарот (од 0,1%). Сепак, на годишна и кумулативна основа, продолжи трендот на апрецијација на РЕДК на денарот, но со забавено темпо (стапка на промена од 0,7% и 1,4%, соодветно), што се должи на понатамошната апрецијација на НЕДК. Во мај 2008 година, индексот на РЕДК на денарот, дефлациониран со индексот на цените на производителите на индустриски производи, забележи месечна апрецијација од 1,6% (наспроти депрецијацијата во април 2008 година), што се должи речиси во целост на повисокиот месечен пораст на домашните од странските цени. Истовремено, порастот на домашните цени на годишна основа значително се приближи до странските цени, при што во услови на апрецијација на НЕДК, во мај 2008 година за прв пат во 2008 година е забележана годишна апрецијација на РЕДК на денарот дефлациониран со индексот на цени на производителите на индустриски производи (од 0,8%). На кумулативна основа, РЕДК на денарот, според овој дефлатор, и понатаму бележи забавен тренд на депрецијација (2,3%), што се должи на забавениот пораст на релативните цени.

Графикон 15

Индекс на НЕДК, релативни цени и РЕДК на денарот

дефлатор: индекс на трошоците на живот

дефлатор: индекс на цените на производителите на индустриски производи

Извор: НБРМ, ММФ-МФС за мај 2008 година и ДЗС на Република Македонија.

За оние земји за кои нема расположливи податоци од МФС, податоците се земени од интернет-страниците на соодветните централни банки, заводи за статистика и од ЕУРОСТАТ.

СТАТИСТИЧКИ ПРИЛОГ

Табела 1

Инфлација и нејзини компоненти, јуни 2008 година

	промена во %			придонес во процентни поени		
	<u>VI.2008</u> V.2008	<u>VI.2008</u> VI.2007	<u>I-VI.2008</u> I-VI.2008	<u>VI.2008</u> V.2008	<u>VI.2008</u> VI.2007	<u>I-VI.2008</u> I-VI.2008
Трошоци на животи	0.3	10.1	9.7	0.3	10.1	9.7
Исхрана	-0.3	19.2	19.3	-0.11	7.34	7.38
Производи од жито	1.7	29.1	27.3	0.13	2.16	2.03
Свеж и преработен зеленчук	-12.0	11.8	26.1	-0.67	0.66	1.47
Свежо и преработено овошје	10.9	33.7	27.9	0.33	1.02	0.85
Свежо и преработено месо	1.3	8.6	7.2	0.10	0.65	0.55
Свежа и преработена риба	0.8	6.7	5.4	0.01	0.06	0.05
Свежо и преработено млеко	-0.7	21.7	20.5	-0.04	1.25	1.18
Свежи јајца	-1.2	18.4	13.0	-0.01	0.23	0.16
Маснотини	0.2	55.4	49.7	0.00	1.16	1.04
Тутун и пијалаци	0.1	3.6	3.8	0.01	0.19	0.20
Облека и обувки	-0.2	3.9	2.6	-0.02	0.30	0.20
Домување	0.3	3.6	3.5	0.05	0.55	0.53
Стан (станарина, вода, услуги)	0.7	5.3	6.5	0.03	0.19	0.24
Огрев и осветление	0.2	3.7	3.2	0.02	0.33	0.28
Греење и услуги	0.5	11.0	7.7	0.02	0.33	0.23
Електрична енергија и осветлување	0.0	0.0	0.8	0.00	0.00	0.05
Хигиена и здравје	0.3	1.0	1.3	0.02	0.08	0.11
Култура и разонода	-0.1	0.3	0.1	-0.01	0.02	0.01
Сообраќајни средства и услуги	2.5	7.5	5.1	0.36	1.07	0.73
Течни горива и масла	7.4	27.9	20.3	0.28	1.07	0.77
Сообраќајни и птт услуги	0.6	-4.0	-5.1	0.04	-0.25	-0.31
Ресторани и хотели	0.8	12.8	11.9	0.04	0.65	0.61
Останати услуги неспомнати на друго место	0.0	2.0	8.7	0.00	0.01	0.03

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Табела 2

Базична инфлација, продуктивност и плати

(годишни промени, %)	2006	2007	2007				2008		Последни месеци		
			Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2	апр.08	мај.08	јуни.08
Инфлација (CPI)	3.2	2.3	0.7	1.1	2.4	4.9	9.5	9.9	10.1	9.5	10.1
Базична инфлација (без храна и енергија)	1.1	0.7	0.2	0.8	1.1	1.2	2.8	2.8	2.6	2.8	3.0
Регулирани цени	5.7	3.3	4.2	3.0	2.0	4.1	7.4	9.2	7.6	9.0	11.0
Цени на производители на индустриски п-ди	4.5	1.6	1.0	1.2	1.6	4.1	10.5	13.6	10.7	14.4	15.7
Продуктивност	0.5	2.3	4.1	0.5	1.3	3.2	2.2	-	-	-	-
Номинална нето-плата	7.3	7.9	5.7	6.4	7.5	11.8	10.5	-	9.2	-	-
Реална нето-плата	4.0	5.5	5.0	5.3	5.0	6.6	1.0	-	-0.8	-	-

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија и НБРМ.

Табела 3

Индустриско производство и останати дејности од економијата

(годишни промени, %)	2006	2007	2007				2008		Последни месеци		
			Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	мар.08	апр.08	мај.08	
Бруто домашен производ	4.0	5.0	6.7	3.9	4.4	5.1	5.2	-	-	-	
Индустриско производство	2.5	3.7	11.6	-2.8	1.1	6.2	5.8	-1.4	6.2	17.6	
Градежништво	-12.3	7.6	9.4	-18.6	18.0	23.3	29.1	17.6	101.3	-	
Трговија	2.5	24.2	25.1	17.2	21.2	32.8	26.9	22.1	32.3	-	
Телекомуникации	-1.0	15.6	11.1	17.1	15.9	18.1	12.7	6.5	9.7	-	

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Табела 4
Селектирани дејности од индустријата

Селектирани индустриски дејности (годишни промени, %)	2006	2007	2007				2008	Мај 08	
			Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	промена, %	придонос (п.п.)
Вадење руди и камен	28.0	9.8	13.9	16.2	15.4	-3.3	11.9	8.8	0.4
Производство на прехранбени производи и пијалаци	0.1	7.7	12.0	0.6	9.5	9.6	5.3	8.7	1.5
Производство на тутунски производи	5.5	-0.8	19.0	-14.4	-16.8	41.1	13.8	22.9	1.6
Производство на предмети за облека	-3.7	-14.5	-4.6	-19.8	-17.9	-14.2	-16.5	-25.0	-2.6
Печатење	-17.9	-12.2	13.3	-11.5	-18.2	-22.9	7.8	90.2	2.5
Производство на деривати на нафта	12.3	-2.4	20.6	-11.1	1.3	-16.8	3.3	464.3	3.8
Производство на други неметални минерали	14.0	3.8	51.5	4.2	-2.6	-15.9	-10.9	-0.2	0.0
Производство на основни метали	11.8	34.3	57.4	35.2	25.3	26.7	9.5	18.1	3.0
Производство на метални производи во металопреработувачката фаза, освен машини и уреди	5.7	45.6	6.0	5.4	51.7	112.0	29.7	28.7	1.2
Производство на електрични машини и апарати	3.7	-24.4	-45.1	-37.4	-12.3	1.0	45.6	151.2	2.0
Производство на други сообраќајни средства	-6.9	33.4	128.7	-48.6	74.6	50.5	9.8	120.6	1.3
Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и топла вода	-0.6	-9.5	-9.1	-20.8	-8.7	-1.1	-0.8	3.4	0.3

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Табела 5
Биланс на плаќања^{1,3}
(во милиони евра)

	2007												Кв.1	2007	2008				Кв.1	2008
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII			I	II	III	IV		
I. Тековна сметка	-4.4	6.0	39.4	-0.2	45.9	5.3	-21.1	67.7	-38.2	-37.2	-99.6	-134.5	41.0	-170.9	-36.0	-76.6	-76.0	-69.2	-188.7	-257.9
СТОКИ, нето	-81.1	-74.5	-85.5	-83.6	-56.1	-68.0	-125.1	-64.5	-108.8	-136.1	-152.5	-167.2	-211.0	-1,172.8	-115.6	-131.5	-124.8	-140.0	-371.9	-511.9
Ивоз, f.o.b	160.5	175.7	222.5	200.5	212.0	229.3	196.4	214.4	194.3	215.5	208.1	212.4	558.7	2,441.5	181.3	214.8	214.8	228.0	610.8	838.8
Увоз, f.o.b/2	-241.6	-250.2	-277.9	-284.1	-268.1	-297.3	-321.5	-278.9	-303.1	-351.6	-360.6	-379.5	-769.7	-3,614.3	-296.8	-346.3	-339.5	-368.1	-982.7	-1,350.7
УСЛУГИ, нето	-2.0	1.0	-0.1	1.3	-0.6	0.4	5.5	7.6	10.3	9.9	-0.6	-6.9	-1.2	25.5	8.7	-5.5	-4.0	-2.5	-0.8	-3.3
ДОХОД, нето⁵	10.2	8.6	10.9	-7.3	13.2	-15.0	-21.0	11.7	-28.4	5.0	-17.0	-4.2	29.7	-33.4	10.4	1.4	-3.7	-2.0	8.1	6.1
од кој: камата, нето	-0.2	-1.7	-0.1	-1.5	0.1	-3.8	0.0	1.1	-3.6	-2.2	-0.2	-5.9	-2.0	-17.9	0.3	-2.1	-3.6	-5.7	-5.5	-11.2
ТЕКОВНИ ТРАНСФЕРИ, нето	68.5	70.9	84.0	89.4	89.4	87.9	119.5	112.9	88.7	84.1	70.5	43.8	223.5	1,009.8	60.4	58.9	56.5	75.3	175.8	251.1
Официјални	3.2	1.5	3.9	5.4	5.9	5.8	5.2	2.2	3.3	3.1	8.1	-23.6	8.6	23.9	0.5	4.4	2.7	4.1	7.7	11.7
Приватни	65.3	69.5	80.1	84.0	83.5	82.2	114.3	110.7	85.5	81.0	62.3	67.4	214.9	985.8	59.9	54.5	53.8	71.3	168.1	239.4
II. Капитална и финансиска сметка	3.4	-8.9	-37.5	2.8	-41.1	-8.6	30.3	-59.8	38.3	38.6	102.1	134.5	-42.9	194.3	38.7	78.8	73.1	74.7	190.6	265.3
КАПИТАЛНА СМЕТКА, нето	-1.2	0.1	-0.2	0.6	0.3	0.6	4.3	-0.2	-0.3	-0.1	-0.8	-1.6	-1.3	1.3	-0.3	-0.3	-0.4	0.9	-1.0	-0.1
Капитални трансфери, нето	-1.2	0.1	-0.2	0.6	0.3	0.6	1.1	-0.2	-0.3	0.0	-0.3	-1.6	-1.3	-1.1	-0.3	-0.3	-0.4	0.9	-1.0	-0.1
Официјални	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Други	-1.2	0.1	-0.2	0.6	0.3	0.6	1.1	-0.2	-0.3	0.0	-0.3	-1.6	-1.3	-1.1	-0.3	-0.3	-0.4	0.9	-1.0	-0.1
Стекнување/располагање со	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	3.1	0.0	0.0	-0.1	-0.5	0.0	0.0	2.4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ФИНАНСИСКА СМЕТКА, нето	4.7	-9.0	-37.3	2.3	-41.4	-9.2	26.1	-59.6	38.6	38.7	102.9	136.1	-41.6	192.9	39.1	79.1	73.4	73.9	191.6	265.5
Директни инвестиции, нето	3.8	7.8	8.4	44.5	21.0	-1.6	25.2	-5.6	20.8	34.9	55.6	25.3	20.1	240.1	40.7	71.9	30.5	32.8	143.0	175.9
Порfolio инвестиции, нето	12.2	-7.6	16.0	25.9	16.7	3.0	6.2	8.8	9.5	24.3	0.3	-4.4	20.5	110.8	-0.9	-3.4	-3.9	-4.4	-8.3	-12.7
Други инвестиции, нето	-38.4	-21.7	-27.3	-21.9	-69.4	-55.4	25.2	-27.5	44.0	5.2	46.4	84.5	-87.5	-56.3	-7.2	22.5	33.5	26.2	48.8	75.1
Трговски кредити, нето	-3.1	6.9	-37.5	5.0	-56.9	-13.2	45.3	-34.4	-9.3	18.9	20.0	24.5	-33.6	-33.5	-5.5	1.8	-4.3	24.9	-8.1	16.8
Земји, нето	-42.3	-15.8	15.9	-23.0	-14.8	-87.0	7.0	6.4	-0.8	22.2	11.8	12.7	-42.3	-107.7	-4.9	-1.2	-10.8	2.2	-16.8	-14.6
Валутни депозити, нето	5.9	-14.3	-8.3	-10.7	-0.6	31.4	-29.0	-2.7	44.5	-40.0	11.9	17.9	-16.8	5.9	-4.0	19.7	45.1	-8.3	60.8	52.5
од кои: монетарна власт, нето	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-0.3	0.2	0.0	0.0	-0.2	7.4	0.1	3.2	-0.2	10.7	10.5
комерцијални банки, нето	3.7	-8.2	0.7	-1.6	4.9	37.9	-22.1	-1.6	50.6	-34.2	19.8	18.6	-3.8	68.4	-9.4	19.4	37.2	-8.3	47.2	38.9
останати сектори, нето	2.2	-6.1	-9.0	-9.1	-5.4	-6.4	-6.9	-1.1	-6.0	-5.6	-8.2	-0.7	-12.9	-62.3	-1.9	0.1	4.7	0.2	2.9	3.1
Други, нето	1.2	1.4	2.6	6.7	2.8	13.3	1.9	3.2	9.5	4.1	2.7	29.5	5.2	78.9	7.1	2.3	3.4	7.5	12.8	20.4
Бруто официјални резерви, (- = зголемување) ⁴	27.1	12.6	-34.4	-46.3	-9.8	44.8	-30.5	-35.3	-35.6	-25.7	0.6	30.7	5.3	-101.8	6.5	-11.9	13.4	19.2	8.0	27.2
III. Грешки и пропусти	1.0	2.9	-1.9	-2.6	-4.8	3.3	-9.2	-7.9	-0.1	-1.5	-2.5	0.0	2.0	-23.4	-2.7	-2.1	3.0	-5.5	-1.9	-7.4

1/ Претходни податоци.

2/ Увозот е прикажан на ф.о.б. паритет согласно V издание на прирачникот за платен биланс од ММФ.

Пресметката на ц.п.ф. - ф.о.б. факторот како процент од увозот ц.п.ф. изнесува 4.14%

За 2006 и 2007 година направено е и временско прилагодување за увозот на електрична енергија.

3/ Промени во методологијата: Податоците за платниот биланс за 2007 год. вклучуваат проценки на вредностите на одредени елементи во ставките директни инвестиции и доход -

врз основа на податоците од новиот извор на податоци (годишен прашалник за странски вложувања ДИ-22) расположливи заклучно со 2006 година

4/ Без монетарно злато и курсни разлики

5/ Од почетокот на 2008 година во податокот за доход е вклучен и износот на пресметана камата на странски должнички хартии од вредност.

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 6
Надворешнотрговска размена

	V.2008		I-V.2008		V.2008		I-V.2008	
	износ	%	IV.2008		V.2007		I-V.2007	
			износ	%	износ	%	износ	%
Вкупна размена	672.7	2,953.3	58.5	9.5	181.2	36.9	603.6	25.7
Извоз	259.4	1,100.1	30.9	13.5	47.1	22.2	126.9	13.0
Увоз	413.3	1,853.2	27.6	7.1	134.0	48.0	476.7	34.6
Салдо	-153.9	-753.2	3.3	-2.1	-86.9	129.5	-349.8	86.7

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Табела 7
Монетарни движења, јуни 2008 година

	30.04.2008	31.05.2008	30/06/2008	месечна промена (30.06.2008/ 31.05.2008)		годишна промена (30.06.2008/ 30.06.2007)
	остварено	остварено	остварено	во мил.ден	во %	во %
<i>во милиони денари</i>						
Парична маса М4	182,847	186,789	189,663	2,874	1.5	21.8
Готови пари во оптек	16,347	16,408	16,180	-228	-1.4	2.1
Денарски депозити ¹	92,226	94,482	96,889	2,407	2.5	30.3
Девизни депозити	74,274	75,899	76,594	695	0.9	16.8
Вкупни депозити	166,500	170,381	173,483	3,102	1.8	24.0
Примарни пари ²	35,769	35,504	38,854	3,350	9.4	22.0

¹ Вклучени се и депозитни пари, депозити на општините и установи на јавен сектор.

² Вклучува задолжителна резерва на девизни депозити.

	30/04/2008	31/05/2008	30/06/2008	месечна промена (30.06.2008/ 31.05.2008)		годишна промена (30.06.2008/ 30.06.2007)
	остварено	остварено	остварено	во мил.ден	во %	во %
<i>во милиони денари</i>						
Кредити на приватен сектор	141,870	144,910	149,206	4,296	3.0	42.1
Во денари	108,946	111,484	114,910	3,426	3.1	47.3
Во странска валута	32,924	33,426	34,296	870	2.6	27.1
Нето девизна актива на банките	13,288	13,388	10,991	-2,397	-17.9	-44.4

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 8
Монетарни агрегати
(во %)

во %	период во однос на претходен период						2006	годишна промена					
	2007				2008			2007				2008	
	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2		Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2
М0	-6.1	8.5	2.2	15.5	-8.9	13.5	21.4	18.9	18.2	18.9	20.2	16.6	22.0
М1	-1.4	6.0	8.3	16.3	-6.9	11.1	17.1	22.5	18.0	22.6	31.7	24.4	30.4
М4	4.7	9.7	3.7	8.8	1.3	6.3	24.9	26.4	32.2	29.9	29.5	25.3	21.4
М4-денарски дел	5.1	14.1	5.9	12.2	-1.5	6.6	30.8	33.1	44.3	43.8	42.6	33.6	24.8

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 9

Депозити на приватен сектор*
(во милиони денари)

		состојба		месечна промена		годишна промена	
		30/06/2008		износ	%	износ	%
Вкупни депозити на приватен сектор		141,055		1,358	1.0	22,222	18.7
Денарски депозити	Население	36,575		271	0.7	5,895	19.2
	Претпријатија	24,235		289	1.2	3,784	18.5
	Вкупно	64,461		663	1.0	11,184	21.0
Девизни депозити	Население	57,047		1,016	1.8	9,710	20.5
	Претпријатија	19,370		-317	-1.6	1,383	7.7
	Вкупно	76,594		695	0.9	11,038	16.8
Вкупни депозити на население		93,622		1,287	1.4	15,605	20.0
Вкупни депозити на претпријатија		43,605		-28	-0.1	5,167	13.4

* Денарските депозити се без депозитни пари.

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 10

Кредити на приватен сектор
(во милиони денари)

		состојба		месечна промена		годишна промена	
		30/06/2008		износ	%	износ	%
Вкупни кредити на приватен сектор		149,206		4,296	3.0	44,194	42.1
Денарски кредити	Население	55,347		1,522	2.8	19,088	52.6
	Претпријатија	59,267		1,904	3.3	17,603	42.2
	Вкупно	114,910		3,426	3.1	36,879	47.3
Девизни кредити	Население	3,680		365	11.0	1,738	89.5
	Претпријатија	30,596		504	1.7	5,564	22.2
	Вкупно	34,296		870	2.6	7,315	27.1
Вкупни кредити на население		59,027		1,887	3.3	20,826	54.5
Вкупни кредити на претпријатија		89,863		2,408	2.8	23,167	34.7

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 11

Кредити на население

		2006				2007				2008	
		Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2
Рочна структура на кредитното портфолио на населението (во %)	Краткорочни	25.0	24.8	24.4	25.1	26.8	27.7	29.2	29.2	29.9	30.2
	Долгорочни	75.0	75.2	75.6	74.9	73.2	72.3	70.8	70.8	70.1	69.8
Кредити на население според намена (годишни промени, во %)	Станбени кредити	37.1	33.5	35.4	40.1	43.4	45.7	48.2	47.7	48.4	53.3
	Рамковни кредити	63.9	68.1	84.9	103.7	125.2	136.9	131.4	112.3	89.6	72.1
	Кредити за други намени	32.6	26.8	26.0	31.0	33.9	38.8	45.5	48.7	53.2	45.8

Извор: Народна банка на Република Македонија

Табела 12
Кредити на претпријатија

		2006				2007				2008	
		Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2
Рочна структура на кредитното портфолио на претпријатијата (во %)	Краткорочни	54.4	53.8	51.0	48.6	47.1	46.0	46.2	43.9	44.9	44.6
	Долгорочни	45.6	46.2	49.0	51.4	52.9	54.0	53.8	56.1	55.1	55.4
Кредити на претпријатија (годишни промени, во %)	Краткорочни	0.8	13.0	11.1	11.9	8.9	5.9	20.4	17.2	27.0	30.7
	Долгорочни	36.1	34.0	30.8	41.1	45.7	44.6	45.8	41.6	38.4	38.2
	Денарски	3.4	14.3	14.2	21.3	22.6	20.2	32.9	29.9	37.4	42.2
	Девизни	42.0	38.5	31.0	32.4	31.4	30.2	32.6	29.4	25.6	22.2

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 13
Текови на креирање и повлекување ликвидност

во милиони денари	31.12.2007	30.06.2008	16.07.2008	кумулативно I - VI 2008	16.07.2008 / 30.06.2008
	состојби			текови	
Ликвидни средства на банките (сметки на банките кај НБРМ)	10,415	11,384	8,672	969	-2,712
Автономни фактори (вкупно):	84,009	78,002	79,204	-3,127	-1,228
Готови пари во оптек	17,969	16,242	16,887	1,727	-645
Девизни трансакции на НБРМ	73,958	72,790	72,950	-1,168	160
Денарски депозити на државата кај НБРМ	-9,842	-13,241	-13,414	-3,399	-173
Готовина во благајна на банките	1,924	2,211	2,781	-287	-570
Монетарни инструменти:	-25,555	-21,569	-22,603	3,986	-1,034
Аукции на благајнички записи	-20,995	-21,569	-22,603	-574	-1,034
Државни хартии од вредност за монетарни цели	-4,560	0	0	4,560	0
Останато	-8,253	-8,143	-8,593	110	-450

*последните расположливи податоци се однесуваат на 16.07.2008 година.

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 14
Каматни стапки

	Јуни 2008 година	месечна промена	годишна промена
	во %	во процентни поени	
Каматна стапка на аукциите на благајнички записи (28 дена)	7.0	0,2	2,1
Просечна пондерирана каматна стапка на пазарот на пари (МБКС)*	4,6	0,4	1,1
Каматна стапка на државни записи со рок на достасување од три месеци	7,1	0,4	1,7
	Мај 2008 година	месечна промена	годишна промена
	во %	во процентни поени	
Пондерирани активни каматни стапки на банките	9,6	0,0	-0,7
Пондерирани пасивни каматни стапки на банките	5,7	0,2	1,0

*се однесува на билатералните тргувања

Извор: Народна банка на Република Македонија.